

บทที่ 3

วิธีการศึกษา

1. แต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงาน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดดัชนีคุณภาพชีวิตและทุนทางสังคมของไทยจากผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงฯ และผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เพื่อกำหนดกรอบและแนวทางการดำเนินงาน โดยแต่งตั้งคณะทำงานกำหนดดัชนีคุณภาพชีวิตและทุนทางสังคมของไทย จากผู้แทนกรม และสำนักงานในสังกัดกระทรวงฯ เป็นผู้ดำเนินงาน

2. การประมวลวิเคราะห์เอกสาร โดยรวบรวมเอกสาร และเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับแนวความคิดและดัชนีคุณภาพชีวิต จากหน่วยงานต่างๆภายในประเทศและต่างประเทศ เช่น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นต้น เอกสารดัชนีคุณภาพชีวิตของประเทศในภูมิภาคเอเชีย ยุโรป อเมริกา และออสเตรเลีย โดยวิธีการประมวลและการคัดเลือกระดับนั้น จะนำมิติ (Dimension) องค์ประกอบ (Component) และ ดัชนี(Indicators) ของแต่ละหน่วยงาน มาจัดทำเป็นแบบเมตริก เพื่อดูความถี่ ความเหมือน และความแตกต่าง

3. จากการประมวลและวิเคราะห์ใน ข้อ 2 นำมาจัดทำกรอบ มิติ องค์ประกอบ และตัวชี้วัดคุณภาพชีวิต เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินและตัดสินคุณค่า โดยในขั้นการเลือกมิติและองค์ประกอบนั้นใช้เกณฑ์ 3 เกณฑ์ คือ

- 1)ความสำคัญเชิงนโยบาย
- 2) ความสามารถในการเปรียบเทียบกับต่างประเทศ
- 3)ความเที่ยงตรง

ส่วนเกณฑ์ในการเลือกดัชนีจะใช้เกณฑ์ทั้ง 6 เกณฑ์ คือ

- 1) ความสำคัญเชิงนโยบายของดัชนี
- 2) ความสามารถในการเปรียบเทียบกับต่างประเทศ
- 3) ความเที่ยงตรงของดัชนี
- 4)ความสามารถในการจัดเก็บข้อมูล
- 5) ความสามารถในการวิเคราะห์โดยใช้สถิติ
- 6)การยอมรับจากกลุ่มที่เกี่ยวข้อง

สำหรับคะแนนที่ให้ในเกณฑ์แต่ละเกณฑ์นั้น กำหนดคะแนนจากน้อยไปหามากระหว่าง 1 – 10 คะแนน

ในการให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินและเลือก ได้จัดทำเป็นแบบฟอร์ม และส่งให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านประเมินตัวชี้วัดรายตัว เมื่อได้แบบฟอร์มกลับคืนมาจะนำไปวิเคราะห์โดยนำคะแนนจากเกณฑ์ต่าง ๆ มารวมกันและหาค่าเฉลี่ยในภาพรวมของตัวชี้วัดแต่ละตัว จากนั้นก็นำมาจัดลำดับคะแนนของตัวชี้วัดจากมากไปหาน้อย

4. ประชุมผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กำหนดกรอบแนวคิด ประเมินและคัดเลือกดัชนีคุณภาพชีวิต โดยใช้ผลจากการวิเคราะห์เป็นกรอบให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินอีกครั้ง จากนั้นนำมาวิเคราะห์และหาข้อสรุปเพื่อจัดทำเป็นดัชนีเบื้องต้น

5. ประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เพื่อวิพากษ์ดัชนีคุณภาพชีวิต โดยใช้ดัชนีที่ผู้เชี่ยวชาญเลือกเป็นกรอบในการใช้สัมมนาเพื่อให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาประเมินและวิพากษ์ โดยในการสัมมนากำหนดจัด 4 ครั้ง ในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ โดยผู้เข้าร่วมการสัมมนาครั้งละประมาณ 50 คน โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญ และผู้ปฏิบัติงานทั้งในภาครัฐและเอกชนมาร่วมการสัมมนา และนำผลการสัมมนาวิเคราะห์และจัดทำเป็นดัชนีต่อไป

6. จัดทำระบบฐานข้อมูลและกำหนดแนวทางและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละตัวชี้วัด โดยนำดัชนีมาจัดระบบในรูปที่เหมาะสมต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งที่เป็นข้อมูลเชิงกววิสัยซึ่งจัดเก็บจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่ได้รวบรวมข้อมูลสถิติพื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องนั้นมาแล้ว และข้อมูลในเชิงอัตวิสัย ที่สะท้อนความรู้สึกและความคิดเห็นซึ่งทำโดยการสำรวจ

7. ให้คำปรึกษาในการจัดทำฐานข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล และประมวลข้อมูล โดยร่วมกับกระทรวงฯ ในการจัดเก็บข้อมูลทุติยภูมิจากหน่วยงานต่าง ๆ และข้อมูลปฐมภูมิจากการสำรวจ ในการสำรวจควรสำรวจทั้ง 4 ภาค และเพื่อให้ตัวอย่างมีความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 0.05 ควรมีการเก็บตัวอย่างอย่างน้อยภาคละ 1,000 ตัวอย่าง รวม 4,000 ตัวอย่าง โดยจำแนกเป็นเขตเมืองและชนบทในสัดส่วน 4 : 6

8. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำเป็นข้อมูลข่าวสารในรูปดัชนีคุณภาพชีวิต นำข้อมูลจากทั้งแหล่งทุติยภูมิมาจัดทำเป็นดัชนีคุณภาพชีวิต โดยมี

ค่าคะแนนดัชนีที่ใช้ในการตีความระดับคุณภาพชีวิตกำหนดเป็น 5 ระดับดังนี้

0 – 0.20	= ต่ำ
0.21 – 0.40	= ค่อนข้างต่ำ
0.41 – 0.60	= ปานกลาง
0.61 – 0.80	= ค่อนข้างสูง
0.81 – 1.0	= สูง

